

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ДЛЯ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

Дударєва А.Є.,

викладач спеціальних дисциплін,

Вище професійне училище № 21 м. Миколаєва

У Вищому професійному училищі № 21 м. Миколаєва використання сучасних педагогічних технологій, інноваційних методик навчання спрямоване на розвиток особистості, на можливість самореалізації учня, на свідоме опанування новими знаннями. А обов'язок кожного педагога – всіляко сприяти всебічному розвитку особистості здобувача освіти, конкурентоспроможного фахівця в нових соціально-економічних умовах.

Під час викладання економічних дисциплін нами було виділено основні психолого-педагогічні умови для формування професійної компетентності кадрів економічного профілю:

- упровадження ігрових та інтерактивних технологій навчання;
- взаємозв'язок навчального матеріалу фахових дисциплін зі змістом фінансово-господарської діяльності підприємства;
- системність теоретичної і практичної підготовки;
- комп'ютеризація та інформатизація навчального процесу;
- застосування різних дієвих методів дистанційного навчання у разі необхідності;
- запровадження формульованого оцінювання під час підготовки кадрів технічного спрямування в ПТНЗ.

Якщо порівняти ефективність методів навчання щодо формування пізнавального інтересу, то досить ефективними є такі інтерактивні методи: бесіда, дискусія, демонстрація, «гра-змагання», рольові ігри, групова робота, проблемно-ігрові ситуації, урок-лекція, робота в групах, «мозковий штурм». Для розв'язання актуальних проблем широко застосовуються нові педагогічні технології навчання, які сприяють розвитку творчих сил, здібностей та нахилів особистості, адже інтерактивне навчання – це навчання, побудоване на активній взаємодії викладача та здобувачів освіти.

Під час вивчення економічних дисциплін у Вищому професійному училищі № 21 м. Миколаєва використовуються такі інтерактивні методи як робота в парах, робота в трійках, «2+2=4», «Карусель», «Акваріум», «Мікрофон», «Велике коло», «Незакінчені речення», «Мозковий штурм», «Мозаїка», «Пароль» тощо.

Ігри дають можливість зняти психологічний стрес, сприяють кращому засвоєнню матеріалу, розвивають швидкість мислення [1].

Велика увага у Вищому професійному училищі № 21 приділяється взаємозв'язку навчального матеріалу фахових дисциплін зі змістом фінансово-господарської діяльності підприємства.

Це можливо реалізувати шляхом почергового використання теоретичного і практичного навчання. В залежності від спеціальності у здобувачів освіти 1-2 рази на тиждень проводиться виробниче навчання, де на практиці закріплюються знання, отримані під час теоретичних занять.

Вагомим фактором є також проходження здобувачами освіти різнопланової практики на виробничих та підприємствах сфери послуг, що також забезпечує системність теоретичної і практичної підготовки.

Застосування комп'ютерних технологій у навчанні є необхідною умовою досягнення цілей інформатизації освіти. Пріоритетом для розвитку системи освіти нині є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які забезпечують доступ до мережі високоякісних баз даних, розширюють можливості здобувачів освіти щодо сприйняття складної інформації.

Можемо виділити основні напрями впровадження інформаційних технологій, зокрема комп'ютерної техніки, в навчальний процес у Вищому професійному училищі № 21 м. Миколаєва:

- використання комп'ютерів з метою вирішення навчальних і наукових завдань в різноманітних галузях науки і техніки, включаючи математичне моделювання, обробку інформації, управління навчальним процесом;

- використання комп'ютерної техніки в якості засобу навчання, що удосконалює процес викладання, підвищує його якість і ефективність;

- використання комп'ютерних технологій в якості нових інструментів і засобів навчання;

- використання інформаційних технологій для творчого розвитку студентів, підвищення їхньої мотивації до навчання;

- використання комп'ютерної техніки в якості засобів автоматизації процесів контролю, корекції, тестування і психодіагностики навчання;

- вивчення комп'ютера та інших сучасних засобів інформаційних технологій в якості корисних і цікавих об'єктів вивчення;

- організація комунікацій на основі використання засобів інформаційних технологій з метою передачі та набуття педагогічного досвіду, обміну методичною та навчальною літературою [2].

Важливу роль для якісно навчання відіграє застосування різних дієвих методів дистанційного навчання у разі необхідності, адже вимушене дистанційне навчання стало викликом для всіх учасників освітнього процесу: вчителів, здобувачів освіти та батьків. Пандемія внесла несподівані корективи і змусила всіх терміново опанувувати цифрові інструменти й нові педагогічні підходи та методики.

Під час організації дистанційних занять можна дотримуватися певного алгоритму дій:

1. Встановлення зв'язку та постановка задачі.

Для викладання економічних дисциплін онлайн необхідні платформи, де учні реєструються, отримують інструкції та можуть поставити питання у разі необхідності. Можна використовувати такі додатки як Viber, Telegram, WhatsApp, інші месенджери.

2. Проведення асинхронного уроку.

Асинхронний урок допустимий у випадку, коли матеріал учні здатні опрацювати самостійно. Для такого уроку зручно використовувати GoogleКлас, в якому учні реєструються, отримують завдання і виконують його до зазначеного часу. Основний акцент робиться на підготовці викладачем певного виду та обсягу начального матеріа-

лу, який буде чітким та доступним для учнів з різним рівнем навчальних досягнень, розробці чітких та влучних завдань.

Наявність доступу до Інтернету значно розширює діапазон інструментів. Наприклад, можна використовувати контент, розміщений на каналі Youtube, різноманітні ігрові додатки (наприклад, LearningApps), віртуальну інтерактивну дошку Padlet, онлайн-презентацію Canva; для попереднього запису пояснення вчителя можна застосувати додаток Bandicam; з метою проведення рефлексії можна використовувати додаток Mentimeter, який дозволяє провести швидке опитування учнів, сприяє формуванню їхнього самооцінювання.

3. Проведення синхронного уроку.

Синхронний урок відбувається у чітко визначений час і передбачає присутність всіх учнів на онлайн-платформі. Такий урок має на меті використання відеозв'язку, коли вчитель може інтерактивно працювати з усім класом і з кожним окремо. Найбільш часто використовуються такі платформи як GoogleMeet, Zoom, Skype. Вибір програми може відрізнятись для різних груп, в залежності від можливостей учнів, обізнаності у використанні даних програм. Іноді перед застосуванням даних додатків, можна провести опитування учнів, щодо їхніх вподобань.

Оцінювання навчальних досягнень учнів є невід'ємною складовою освітнього процесу. Тому концептуальні зміни у вітчизняній освітній системі неможливі без перегляду й реалізації принципово нових підходів до оцінювання поступу навчання учнів. В Україні проголошено курс на компетентнісну освіту, в умовах якої затребуваним стає такий підхід до оцінювання досягнень учнів, який дає можливість виключити негативні моменти в навчанні, сприяє індивідуалізації навчального процесу, підвищенню навчальної мотивації й самостійності учнів.

У Вищому професійному училищі №21 м. Миколаєва оцінка професійних вмінь і навичок здобувачів освіти здійснюється за наступними критеріями:

- якість виконаної роботи;
- продуктивність праці;
- самостійність у роботі;
- правильність виконання прийомів і способів праці;
- організація праці та робочого місця;
- знання навчального матеріалу спецпредметів;
- уміння застосовувати набуті знання на практиці;
- індивідуальні особливості учня.

Вирізняють оцінювання результатів навчання й оцінювання для навчання. У першому варіанті це сумативне оцінювання, у другому – формувальне оцінювання. Формувальне або формативне, формуюче, формаційне оцінювання називають ще оцінюванням для поліпшення навчання.

Покроковість діяльності вчителя щодо організації формувального оцінювання можна представити у вигляді такої послідовності дій:

1. Формулювання об'єктивних і зрозумілих для здобувачів освіти навчальних цілей.
2. Створення ефективного зворотного зв'язку.
3. Забезпечення активної участі здобувачів освіти у процесі пізнання.

4. Ознайомлення здобувачів освіти із критеріями оцінювання.

5. Забезпечення можливості й уміння здобувачів освіти аналізувати власну діяльність (рефлексія).

6. Корегування спільно зі здобувачами освіти підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Під час оцінювання навчальних досягнень у Вищому професійному училищі № 21 м. Миколаєва нами застосовуються такі техніки формуального оцінювання як індекс-картки, сигнали рукою, методи «Світлофор», «Однохвилинне есе», «Вимірювання температури», «Мовні зразки», «Трихвилинна пауза», «Дві зірки й побажання», «Тижневий звіт» тощо.

Активне застосування сучасними педагогами методики формуального оцінювання є одним із ключових чинників якісної освіти [3].

Отже, формувальне оцінювання дає можливість здобувачам освіти усвідомлювати й відслідковувати особистий прогрес і планувати подальші кроки з допомогою учителя. Для педагога формувальне оцінювання означає бути поруч зі здобувачем освіти і вести його до успіху. Учителі використовують інформацію з оцінювання для корегування навчання та забезпечення правильного виконання учнями завдань. Коли наставники регулярно залучають учнів до збирання та перевірки інформації про своє навчання, вони допомагають їм ставати відповідальними та самостійними.

Як висновок, можна зазначити, що в умовах стрімкого розвитку суспільства і економіки необхідно посилювати роль і значення технічних і економічних професій, підвищуючи якість їх підготовки за допомогою впровадження різних психолого-педагогічних технік і технологій, які відповідають вимогам сучасності.

Список використаних джерел:

1. Літвінчук С. Б. Інноваційна педагогічна діяльність у закладах вищої освіти: модульно-компетентністний підхід // Соціально-економічний розвиток регіонів в умовах трансформації : монографія. Ополе, 2021 р., с. 315 - 323.

2. Litvinchuk S. Information Technology In The Management Of Student's Activities While Studying // International Journal of Computer Science and Network: theory and practice, Vol. 21 No 2, February, 2021, p. 14 - 20.

3. Літвінчук С. Б. Модернізація професійної підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі в сучасних умовах // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі. Запоріжжя - 2020. № 73, Запорізький класичний університет, с. 87 - 93.

НЕБЕЗПЕКА ТА РИЗИКИ ЕМОЦІЙНОГО СТРЕСУ У ДІТЕЙ

Шинкаренко І.О.,

канд. психол. наук, доцент

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Проблема емоційного стресу є надзвичайно актуальною у світі. Взаємозв'язок та взаємозалежність емоцій та соматичного (фізичного) здоров'я - є важливим питанням